

„...Ծ ԵՐԵՎԱՆԸ ՄԻԱՅՆ ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՊԵՏԵՇՔ ԽԾՎԻՇ!“

ქართული !...

საქართველოს ენის სახელმწიფო პალატის ქუთაისის სამმართველოს გაზეთი №15, 2000 წელი დასი 30 ოქტომბერი

არქეოლოგიური ძეგბანი ცხადყოფს, რომ
ჩვენს წელთაღრიცხვამდე II ათასწლეულის მე-
ორე ნახევრიდან ჩამოყალიბებას იწყებს
კოლხური კულტურა; იგი შეიქმნა კავკასიის
სამხრეთ-დასავლეთ ნაწილში - კოლხებიში.

8. მელიქიშვილის აზრით, ის
კოლხეთის ცენტრი იყო ჭორობის
მელიქიშვილი, (1954, გვ. 412-413).

თ. მიქელაძის დასკვნით, კოლხური ცივი-
ლიზაციის საწყისი, თავდაპირეველი ელემენტები
აღრეულ პერიოდში დადასტურებულია
მხოლოდ ჭოროხის ხეობაში – სამხრეთ-დასავ-
ლევთ საქართველოში; ხოლო უძველესი პერი-
ოდის (XV-X სს) კოლხური ბრინჯაოს 50 კომ-
პლექსთაგან 27 განძი დადასტურებულია

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში, 23 კი –
მთლიანად დასავლეთ საქართველოში (თ. მი-
მღლაძე, 1974, გვ. 40; აგრეთვე, გვ. 176). საინ-
ტერესო იმის აღნიშვნაც, რომ ნიკო გარის
ვარაუდოთ, არგონავტები მოვიდნენ არტანუჯში
(ავთ. იოსელიანი, 1973, გვ. 72);
არგონავტთა მოსვლას ჭორობის
ხეობაში ვარაუდობს თ. მიქე-
ლაძეც... (იქვე, გვ. 87). შლრ., რ.
გორგეზიანი, 1993, გვ. 23-24:
„აყეტს ჩეზიდენციად კვიტია (თანამედროვე ქუთაისი) აურჩე-
ვია...“

ვ. ლიქელის გამოკვლევის შედეგები ცხადყოფს, რომ II ათასწლეულში სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში დომინირებს ცენტრალური ძმიერებას იურიდიური კულტურა, მაგრამ I ათასწლეულის დასწყისიდნ აქ მატერიალური კულტურის ხასიათი მკვეთრად იცვლება და კოლეხური ელემენტების საფუძველზე ყალიბდება (ვ. ლიქელი, 1999, გვ. 106).

II ათასწლეულის ბოლოსა და I ათასწლეულის დასაწყისში კოლხური კულტურა ფართოდაა გავრცელებული „მთელი შიდა ქართლის ტერიტორიაზე“, ხოლო „თოლა სამართვანზე“ გამოვლენილი მატერიალური კულტურა, ძირითადად, კოლხურ-ყობანურ სამყრლოსთან ჩანს დაკავშირებული“ (ალ. რამიშვილი, 1999, გვ. 130). თუ გავითვალისწინებთ ყობანური და კოლხური კულტურის გავრცელების მთელ არეალს და ქრონოლოგიურ საზღვრებს, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ კოლხური კულტურის შემწმელი მოდგმის პლიტიკური თუ კულტურული გავლენის ველი მოიცავდა კორონის ხეობას, მთელ დასავლეთ საქართველოს, მტკვრის ზემო ჭელს მცხოვის ჩითვლით, ლიახვის ხეობას და ჩრდილო კავკასიონის ნაწილს.

ურაირტული წყაროების მიხედვით,
კოლხური ცივილიზაციის მთავარი ქალაქი იღ-
და მუსა იყო კორინთის ხეობაში (ვარაუდობენ,
რომ ილდომუსა || ილდამუშა დღვევნდელი
არ ტანუდა); კიმირიელების შემოსვეის შემ-
დეგ; ჩრისტემდე VIII საუკუნეში კოლხური
ცივილიზაციის ცენტრი გადამდის ჩიონის
ხეობაში; ცენტრის ჩრდილოეთით გადანაც-
ვლება შეიძლება განეპირობებინა აგრეთვე
ურაირტუს გამლიერებას (საჩდურ II-მ VIII
საუკუნეში დაღაშტრა კულხა)... დასაცლეთ სა-
ქართველოში კოლხური არქეოლოგიური მო-
ნაცემები ეტიურად სწორებ და დროიდან ჩანს...
ა. ფავენიშვილის, გ. მელიქიშვილის, გ. იმ-
ნაძისა და სხვთა აზრით, მიუხედავად იმისა
რომ კულხა // კოლხა ეტიუროგიურად და
ეტიურებულია ისტორიულ კოლხ-სონ - ურ-

თი ქართველური ოლქის სახელთან, იგი მრავალ ტოში აერთიანებდა (შძრ. ტაო-ტაოხე კოლხე-კოლხე; „ს“ ხურიტულ-ურარტული სუფექსი); კულხე-ს ისტორიისათვის იხ., მ. ინარ. 1993.

მოგვიანებით, VII-IV საუკუნეებში ბერძნული და ურარტული წყაროები დიდი კოლხეთი ტერიტორიაზე 20-ზე მეტ ქართველურ ტომა ასახელებენ (კოლხები, სასპერები, მელანქლა ნები, კორაქები, მოსხები, ტაოხები, ბეჭედები ბიძერები, მაკრონები, მარები, მოსინოდებები ტიბარებები, ხალიბები, კარდუხები, ხალდებები, ფასინები, სკვითონები, დრილები, ჰენიოხები კოჯტები, იბერები და ა.შ. იხ., რ. გორდეზიანი, 1993, გვ. 53).

სამეცნიერო ლიტერატურაში კოლხური ცა
ვილიზაციის შემოქმედი ეთნოსის შესახებ მო-
საზრებები გამოთქვეს: ი. დიაკონოვმა, თ. მიქ-
ლაქემ, თ. გამყრელიძემ, ო. ლორთქითამიძემ, ა.

ს შეჩ; თ. მიქელაძე, 194, გვ. 24-25; ქართული წყაროებში „იბერების მოუხსნებლობა გამოვლილი უნდა იყოს გაბატონებული ეთნოსის ტეოცით — აღმოფენებრივა არაქრო-იბერების ძლი“); მათვის ქართლი ქართლოსს, თარგამობიბლიურ იავეტს უკავშირდება და, ამდენად რომად სიმბოლური ქორწონობია. აქვე აღვნინავთ, რომ საქართველოს აღსანიშვნად ბერძნულიც კი რამდენიმე სახელი გამოიყენება; „ძველი სამყაროში ჩვეულებრივი ამბავია ერთიდროლად ასდღენიმე დაწინაურებული რეგიონის სახელის გამოყენება ერთი მოდგრის ტომების თუ ქვეყნის განზოგადებული სახელის აღსანიშვნა ასე... ანტიკურ ტრადიციაში ზოგჯერ იბერკოლხეთის არეალშია მოაზრობული“ (რ. გოლეზიანი, 1993, გვ. 28 და გვ. 61).

2. საუკუნეების მანძილზე ბერძნულში სული ქართველური ტოპონიმები, ორგორც წევ საერთოქართველური (resp. ქართული სალი) რატურო ენის) ფრნებატური სტრუქტურა

յահութօծ յահուլով մեցյ ծանրամմա ու շաղուա,
հրացակալ մռացմօտ յօհուցըլո դամնօցնեան.
5. Տօգիմութեալուա, Տայրատյահուցըլուա յնու
Նախա-Եցանց և Տայրատյահուց յօհութըլ բաւ-
լայքից օգ և մլա զայրաւարուա մա Շյութէ,
հապ ճամացըլու Տայրատյահուց հրամացըն
զածարոնքնեն, Առմուսացըլում յո - Տայրատյ-
լոյնի; Դամբու, Յուցագյահուցըլու մայունու-
լունուրից յօհութըլ ուղանենաս մանեց հիյծուա յօհո-
ւուլ յօհուցըլուն Տայրատյահութըլ բար-
րու յնօ (ու, ացրոցը, հ. Ցարաւանք, 1993,
ց. 70); Այս ոսկ Մշմացմն Այսպարաւունուն
Երանուցմնը, Այսուց ամուրա Տայրատյահուց
Կայլուցու Ամբաւ-Ամբաւ Տայրատյահուցըլու
ուղանուա և առա „աօրու“ (Կայտեան) յիշուն
միանց Ամբաւ և առա Տայրատյահուց մասունքուա...

10 საუკუნეში ჩამოყალიბდა; დამწერლობის
არქიტექტორი სამეტებულო კოლეგი კი უფრო სწრაფი
ტემპით იცვლება... ქართველურ ღიალებრეგისტრაცია
მიმართებით ღამის ტემპით უნდა ითვალისწინოს
ცვალების ტემპი აյ შეიძლება დაეტანაზებინა
საუკუნეების მანძილზე არსებულ სხვადასხვა
გავლენას თუ შერევას: მაგ., ჩვენ თვითმწინ
კახურისაგან ჩამოყალიბდა ახალი ღიალებრი
- ფერებიღნული, რომლის გაგება დღეს სერ-
ციალურ განათლებას მოითხოვს... სუბერსტრა-
ტული გავლენების სერიოზული კვალი ჩანს
აგრეთვე სკანდალურებაშიც.

7. თანამედროვე ენებს შირის ქართული
სალიტერატურო ენა გამოიჩინებოდა თავისი არ-
ქალობით; კიდევ V საუკუნეში ჩვენი
სალიტერატურო ენის ნორმების უზარი ღამე-
წილობა უფრო დიდ წარსულს გვავარეუ-
დებინებს; ამავე დროს, V საუკუნის ქართული
ძირითადად დღესაც გამადგებია ქართველთაო-
ვის.

ზოგადებართველური სალიტერატურო ენის
ამგვარი სიმყრე (უცვლელობა) შეაძირობა სრულ-
ლიად გაისაკუთრებული ბევრობისას: ხუ-
მცირე 15 საუკუნეა, ხილიტერატური ქართვ-
ლი ერთორთულადაა ხავლებოთ და სახელ-
წიფო ენა: საუკუნეების შინაძილებები სალიტ-
რატურო ენის დაცვისილი ნორმების ცალ-
ლება ჩენჭი დიდ ცოდვად და დანაშაულად
ცხადდებოდა... ამგვარი ვისაკუთრებული ტე-
რიტორი არ ჰქონია ქართველთა სხვა სახელმ-
ლო კოდექსს, ამიტომ მათ რამდენიმე თა-
ნამოვარი ჩარჩოლებულია კანონისა.

ଓ'ল দেখ কোনো কথা কোনো কথা নাই
(ও'ল কিম্বা কোনো কথা কোনো কথা নাই) ➡

ორმან ერაზმ ლაპარაკობა აიგო

4

ଓଡ଼ିଆ ପ୍ରାଚୀନତା

ქართველი!

ჩვენ. ენა და ქუჩა

საქართველოს ენის სახელმწიფო პალატის ქუთათების სამსართველო პირველი შეკმნა სხვა ძალით გაიცილა საშიანოების შერიცხვის მიზანის თავისი არსებობის სამი წლის მანძილზე მისი მუშაობა მიზნად ისახავდა არა შეორულ სწორი ენობრივი პროცესის გატარებისა.

თვეის ხელშეწყმა

წარმეტა საქმიანობის თქმების ღირებულების შევაქცირების მიზნით და მიგითითებენ შეცდომაზე და მოგთხოვთ წარწერის გასწორების. თქვენ კი აბრის დამზადებაში, ისევე როგორც პროექტის მომზადებაში (ეკიინის ჩათვლით), გადადილი გაქვთ თანხა. ახალი აბრაცი, ბუტებრივია, მიგთხოვს ახალი ხარჯებს. ვინ უნდა აფის ზადებისათვის? – ჭრიამით იკითხებივ, აღმართ თქვენ, დამკიცოთმა ესკიის ავტორმა თუ დამზადებელმა?

თავისი თვალი იმადება კიდევ ერთი კითხვა – ენობრივი თვალსაზონოების შექმნისის ვიაქების მის შენაძლების ჩარევის უფლება? ჩვენც ვიყითხეთ. გვასცხომს ქათა ის მთავარი მატვარი გახტანგ დვა

მედ ისეთი იურიდიული თუ დამინისტრაციული მექანიზმის შექმნა, რომელიც განაირობებთ სახელმწიფო ენის უნცილონირებაზე უსარვეო კონტროლს. საქართველოს ენის სახელმწიფო პალატის ჩამოყალიბების შემდეგ რეგიონალური ენის სამსახურების იავის მაგარი იურიდიულ ბაზაზ, „სახელმწიფო ენის შესახებ კანონი“ ურდა ქართველი, რომელიც აგრძელია იგვარება... ადმინისტრაციული მექანიზმის შექმნა, სხვა საკითხების ერთად, ცალკეულ სახელმწიფო თუ არასახელმწიფო განვითარებაზე. აგრძელება ას დანართებთან შეერთნებულ უ

შეშობასაც გულისხმობს. ამ მხრივ ქუთაისის ენის სამსართველომ არაერთ რაგანიშაციასთან გადადგა თანამშრომლობის ნაბიჯი, რის შესახებაც ცალკე ვასატერებათ. ვერ კი, მეტი სიტარისთვის, გვსურს თქვენი ყურადღება მივაღვენოთ მდგრად, რომელსაც ენობრივი თვალსაზინოება (აბრა, რეკლამა, უორნიში) გაივლის ჩანაფიქრიდნ შენობაზე თუ ქუჩაში განთავსებამდე.

წარმოიგდინეთ, თქვენ ბრძანდებით მექანიზე, რომელსც გსურო ვერმობილი ტექნიკური მომსახურების სახელოსნის მოწყობა. საქმის იურიდიულ მხარეს ჩვენ არ შევებიოთ.

თქვენ მიმართვთ ქალაქშენებლობისა და არქიტექტურის სამსართველოს და უკვეთთ პროექტს, რომელშიც იგულისხმება მომავლი ენობრივი თვალსაზინოების ესკიიც. დამზადებულ პროექტს ამტკიცებს ქალაქშენებლობის საბჭო და ქალაქის მთავარი არქიტექტორი. ამავდროულად, ენობრივი თვალსაზინოების ესკიიზი შეთანხმებულია ქალაქის მთავარ მხარეთან.

თქვენ დებულობთ დამტკიცებულ პროექტს და... გრავიული ღრმოს შემდეგ იწყებთ სამე-

პრობლემის კალდაკალ

ლოშეილი... „საქართველოს რეკლამის კანონის „მე-2 თავის მე-6 მუხლის მე-3 პუნქტის“ შესაბამისად, არქიტექტურისა და მშენებლობის სამსართველო რეკლამების, აბრებისა და ფირნიშების განთავსების ნებართვას გასცემ შინაარსში ჩაუკეთდა”.

როგორც ირკვევა, ქალაქშენებლობისა და არქიტექტურის სამსართველოს ენობრივ გამართული ბაზუს მდგრადი ტერიტორიაზე არ ესრულება. პასუხისმგებლობას იცილებს დამზადებელიც. ეს ვალდებულებები შესაბამის სტრუქტურებს უნდა დაკავშროს „კანონში სასახლმწიფო ენის შესახებ“.

ახლა შევეხოთ უშუალოდ ენის სამსართველოს სატკონიაში მექანიზმის დამატებით, რომელმაც უნდა უზრუნველყოს მუდარი შინაარსის ენობრივ თვალსაზინოებათა ჩამოხსნა-გასწორება.

როგორც ვთქვით, ენის სამსართველოს, „ენის შესახებ კანონის“ დღემდე მიუღებულობის გამო, არანაირი იურიდიული ან აღმინისტრაციული სან-

კირის მიღება, ას შეუძლია ამ საქმიში ვერც მიუღებულისა და ქალაქშენებლობის სამსართველო და გამოცხადება როგორც როგორც 162). „ჩენების 1. გამართვა, სამართლებრივი მიმდევარისა და ქალაქშენებლობის სამსართველო და გამოცხადება როგორც 162).

162). „ჩენების 1. გამართვა, სამართლებრივი მიმდევარისა და ქალაქშენებლობის სამსართველო და გამოცხადება როგორც 2. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამართლებრივი მიმდევარისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 2. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 3. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 4. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 5. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 6. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 7. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 8. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 9. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 10. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 11. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 12. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 13. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 14. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 15. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 16. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 17. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 18. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 19. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 20. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 21. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 22. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 23. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 24. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 25. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 26. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 27. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 28. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 29. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 30. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 31. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 32. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 33. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 34. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 35. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 36. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამსართველო მდგრადი და გამოცხადება როგორც 37. გამართვა ას სასახლე გადასახვება, მას მართვა-სამსახურისა და სამ

საქართველოს კულტურული და სპორტული ციფრები

ნახესხები სახულები

V

ჭართულში რუსულის გზით შემოსული ა-ხმეტანფუტიანი უცხოუნი სიტყვები თანაბედრივე სალიტერატური ენის ნირჩევას მიხედვით უნდა გამორიცხეს ა დაბოლოებით: ასევასა და ღმუტობის აღსანებით უნდა გამომოვალოს ა დაბოლოებით: ასევასა და ღმუტობის აღსანებით უნდა გამომოვალოს ა დაბოლოებით:

მცდარია
მარიკადი
კაბინი
კუპაური
ცოტატი

მართებულია:
ბარიკადი
კაბინა
კუპაურა
ცოტატი

თუმცა ნახესხები ა-ბოლოხმოვნანი ზოგიერთი სახელი ჭართულში თანაბედრიანულია ექცა ამდენად, გამონაკლისის სახით დარჩება: გაშუთ, ციფრი, კატლეტი, პატომი, მანუტი, გაზტი, ჰილზი, კოროლინატი, კულისი, კლანდი, როგორ

ასევა:

მცდარია:
ბომბა
ზამშე
კალკა
პლიმბა
რეზინა
ფანერა
შაბტი

მართებულია:
ბომბი
ზამში
კალკი
პლიმბი
რეზინი
ფანერი
შაბტი

ჭართულ ენაში ზოგჯერ გახტება რჩივე ვარიანტი: ა-ხმეტანფუტიანიცა და თანაბედრიანულია ისტო დართულის და ასოს (უძარული ი) დღევანდელი სახელწოდება, ბოლო იორა-ბერიანული ანგანის JI ასოს ჭართული ჭესატყაისი. ასევე სხვადასხვა მნიშვნელობის სიტყვებია: ნოტი (მუსკა) და ნოტა (დიალ).

რეზინა ცალისამ

სამეცნიერო წრევები პროდემატურია ენისა და დამდევების გამიზების საბუნებით გამოსახული და გამოსახული კულტურისა და დამდევების მართვისა და მართვის მიმოქვეამი (ინდონეზია) არსებულ თანამედროვე სამეცნიერო ლიტერატურის მიმოხილვას.

ტრადიციული განმარტებით, ერთი ენის დიალექტებიდან ითვლება ისეთი ორი სასაუბრო ფორმა (სამეტკავლო კოდი), რომელიც არის ურთიერთგა-საგები.

წარმოდგენილ განმარტებასთან დაკავშირებით არსებობს პრობლემები, რომლებიც შემდევნილი შეიძლება ჩამოყალიბება:

ტერმინი „გაგებინება“ სრულებითაც არ შეიძლება განისაზღვროს ისე, რომ ორი სხვადასხვა ამგეტკავლო კულტობრივი მოსაუბრებე აღმაინს ესმის ერთმანეთის; მაგალითად, პოლონურად მოსაუბრები უარყოფებს, რომ ესმით რუსული, ხოლო რუსულად მოსაუბრები ამტკავლებენ, რომ იგებენ პოლონურს... ფაქტით, რომ ტერმინი „გაგებინება“ ხშირ შემთხვევაში ვირობითია.

ენა არის შედარებით ჭყარი, ნორმირებული, სტრუქტული, განმეორებადი სისტემა, რომელიც ჩვენთვის ნაცონბია, გვემსის ხოლმე, ხოლო დიალექტი ზეპირი მეტყველება, რომელიც ტრიტონიუმი (გრამატიკა, რიტორიკა, დაალექტიკა) და კვადრივიუმი (არითმეტიკა, გეომეტრია, ასტრონომია, მუსიკა). ისინი სკოლებსა და უნივერსიტეტებში „არტისტულ“ (მოსამზადებელ) ფაკულტეტებზე ისწავლებოდა.

ტერიტორიული დაალექტების ცვლილება თანამდა-

ნობით ხდება; გარდამავალი დიალექტური ზონებისაგან იქნება დიალექტების განვევის საბოლოო დაბლიგების არსებით განსხვევების მეტყველებაში; ერთოდ, შესაძლებელი ერთი და იმავე მეტი საუბრობის ერთ მხრის დალექტით მოსაუბრობის ერთ გრამატიკაში... პირველი მეტი მხრის დალექტის დამართვით, მაგრამ მხრის მოსაუბრობის დალექტური გაქვთ კარიზიდან-ლესბონადდე; ინდურისა: კალუტადან-ბომბეიძე-

ნურის მცირნედ, მაგრამ უარყოფის, რომ საუბრობის რომელი დიალექტის გაგება ფენინა, მაგრამ ხინური დიალექტების გაგება ფენინა, მაგრამ შეიძლება გამოყენებაში, მნიშვნელი დიალექტის გადატენილი ტერმინი და სტრუქტურული სტრუქტურის სტრუქტურის მთელი ურთიერთგა-საგები.

ენა „უათასი საყრდანია“, 30 დრა დიალექტი?

დე; არაბულისა: ეტენიდან-მალ-რიბატი; შერი, აგრეთვე, ჩინურის დალექტები და ა. შ.

ცნობილია, რომ მშობლიური სალიტერატურო ენის საუჭყოლისა მოსაუბრების გარდა არსებობს განსხვავებული მიღებები; ესენია პოლიტიკური, სოციალური და ისტორიული; კერძო:

ადამიანთა გზუფებს ზოგგრა

ა სურთ ერთმანეთთან მეზობლობა ან ერთმანეთის სამეტკავლო კოდების „შეიოთხება“, ამიტომ ისინი ერთშანეთს

ემიგრებინ ენობრებადაც, რაც მოსწოდების იმას, რომ ერთი ენის დიალექტის შეიძლება განვევობა კულტურის სამართლებრივი ფორმის უარყოფების შემთხვევაში ვირობითი?

საგულისხმოა, რომ წერითი

სისტემა სულაც არ წარმოადგენს ერთადერთ საშუალებას

იმისთვის, რომ ერთი სალიტერატური ენის მფლობელები ერთი შეიძლება განვითარებას... ისმის კითხვა: ეს ცხოვნების გამოცილებაა თუ ენა უფრო „უკეთესი საჭრენია“, ვიდრე დიალექტი?

საგულისხმოა, რომ წერითი

სისტემა სულაც არ წარმოადგენს ერთადერთ საშუალებას

იმისთვის, რომ ერთი სალიტერატური ენის მფლობელები ერთი შეინიშნებოდა მოლოდინი

და ამინდის ენი ერთშანეთს

ემიგრებინ ენობრებადაც, რაც

მოსწოდების იმას, რომ ერთი ენის

დიალექტის შეიძლება განვევ

კალიუკიცირებს სხვადასხვა ენად

მაგალითად, უარყოფება ტერიტორიი

გამოცილება განვითარება, რომ მათი ენა, რომელიც ფაქტური სისტემა; სწავლული

ენის ფორმის უარყობებადაც, გამოცილები ისტორიული დიალექტის შემთხვევაში ვიდრე დიალექტი?

საგულისხმოა, რომ წერითი

სისტემა სულაც არ წარმოადგენს ერთადერთ საშუალებას

იმისთვის, რომ ერთი სალიტერატური ენის მფლობელები ერთი შეინიშნებოდა მოლოდინი

და ამინდის ენი ერთშანეთს

ემიგრებინ ენობრებადაც, რაც

მოსწოდების იმას, რომ ერთი ენის

დიალექტის შეიძლება განვევ

კალიუკიცირებს სხვადასხვა ენად

მაგალითად, უარყოფება ტერიტორიი

გამოცილება განვითარება, რომ მათი ენა, რომელიც ფორმის უარყობებადაც, გამოცილები ისტორიული

დიალექტის შემთხვევაში ვიდრე დიალექტი?

საგულისხმოა, რომ წერითი

სისტემა სულაც არ წარმოადგენს ერთადერთ საშუალებას

იმისთვის, რომ ერთი სალიტერატური ენის მფლობელები ერთი შეინიშნებოდა მოლოდინი

და ამინდის ენი ერთშანეთს

ემიგრებინ ენობრებადაც, რაც

მოსწოდების იმას, რომ ერთი ენის

დიალექტის შეიძლება განვევ

კალიუკიცირებს სხვადასხვა ენად

მაგალითად, უარყოფება ტერიტორიი

გამოცილება განვითარება, რომ მათი ენა, რომელიც ფორმის უარყობებადაც, გამოცილები ისტორიული

დიალექტის შემთხვევაში ვიდრე დიალექტი?

საგულისხმოა, რომ წერითი

სისტემა სულაც არ წარმოადგენს ერთადერთ საშუალებას

იმისთვის, რომ ერთი სალიტერატური ენის მფლობელები ერთი შეინიშნებოდა მოლოდინი

და ამინდის ენი ერთშანეთს

ემიგრებინ ენობრებადაც, რაც

მოსწოდების იმას, რომ ერთი ენის

დიალექტის შეიძლება განვევ

კალიუკიცირებს სხვადასხვა ენად

მაგალითად, უარყოფება ტერიტორიი

გამოცილება განვითარება, რომ მათი ენა, რომელიც ფორმის უარყობებადაც, გამოცილები ისტორიული

